

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Problemata Evangelica Ut plurimum Emblematis
Coronata. Sive Quæstiones Curiosæ In singula Evangelia
Dominicarum Totius Anni**

Hartung, Philipp von

Egræ, 1689

Problema XXX Qualis vox olim Joannes fuerit, & quales defactò voces sint homines? Dominica III. Adventus Ego vox clamantis. Lucæ 3.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76102](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76102)

PROBLEMA XXX

Qualis vox olim Joannes fuerit, & quales defactò voces sint homines?

DOMINICA III. ADVENTUS

Ego vox clamantis, Lucæ 3.

§ 1.
Univerſæ
Creaturæ
Sunt voces

Diſſimulus Philo, poſteaquam ſubtiliter de Divino ſex dierum opere diſſeruiſſet, quaſi pro complemento abſolutiſſimam illius molis, unicam aliquam vocem pro univerſo diſſuſam deſideravit, quæ DEO debitam diceret panegyrim. Laudet DEUS, qui tam bene omnia fecit! Sed, quam Philo deſideraverat vocem, hanc illo ſapientior Paulus obſervavit & deprehendit, dum Creaturas omnes vocales & lingvâ præditas nominavit. *Multa* (inquit) *genera linguarum ſunt in hoc mundo, & nihil ſine voce eſt.* Nam teſte Pſalmiſtâ Pſal. 18. *Cœli enarrant gloriam DEI. Vocem dederunt* (& uſque modò dant,) *nubes,* Pſal. 78. *Flumina quoque elevarunt vocem tuam.* Habac. 3. *Dedit vocem ſuam terra.* Pſal. 92. Denique, canente Auſonio: *Nil mutum Natura dedit.* Et fanè ſi proſuſ elingves agnoviſſet David Creaturas irracionales inanimatas, cur eas ad laudandum DEUM toties invitâſſet? maxime Pſal. 148. *Laudate Dominum de Cœlis* &c. Laudant equidem, & in ſeipſis DEI Potentiam, Sapientiam, Bonitatem, & Pulchritudinem omnibus commendant; Juxta illud S. Au-

guſt. lib. 13. Conf. *Ecce Cœlum & Terra clamant: facta ſumus. Tu Domine feciſti ea, quia pulcher es; pulchra ſunt enim,* &c. Quid jam, dicemus de homine, Creaturarum viſibilium facilè principe? O! quanta in hoc ſolo vocum diverſitas! quanta lingvarū varietas! cùm unaquæque Natio alio atque alio utatur ſermone; Ut non immeritò *Homo* in Latino duplici vocali O. O. & M, quæ ſemi-vocalis eſt, exprimatur; ad ſignificandum credo, hominem totum debere eſſe in mundi hujus deſerto, quemadmodum Joannes erat, *Vocem Clamantis.* Quòd ſi ita eſt, videamus primò, qualis olim Vox S. Joannes fuerit? ſecundò, quales defactò voces ſint homines?

Prænotandum, triplicem homini eſſe vocem: Una, eſt *Oris*, altera *Cordis*; poſtrema tandem *Operis*. Quod primam *Oris* vocem attinet; ſua inter Philoſophos quæſtio, eaque controverſa eſt. Stoici volebant eſſe percuffum aërem. Democritus ſonum in aëre excitatum. Alij, fluxum verborum ex ore fluentium, & ad ſe invicem allidentium, ut ſolent undæ. Ariſtoteles melioris Philoſophiæ ocellus, ait eſſe ſonum animalis ore prolatum. Et hæc prima hominis vox eſt. Sed

§ 2.
Triplex
hominis
vox eſt.
Oris, Cor-
dis, Ope-
ris.

Y 2

& altera

& altera, quæ *Cordis* dicitur; hoc enim subinde auditum est loqui. Certè hoc, quo vivimus ævo, P. Rochus Gonzalez Soc. JESU, fidei & Religionis causâ à barbaris capite plexus, auditus est ab illis, ex imo corde voces edere, & quidem articulatas, quæ ijs immanem cordis duritiam exprobrabant; quod hominem, qui ab extremo orbe, eorum salutem quæsiturus, venerat, capite minuissent, vitamque mortalem ei abstulissent, qui immortalem illis allaturus venerat. Sed hoc recentioris est memoriæ; demus alterum antiquioris. S. Mechtildis superis chara JESUM audivit, hæc ad se corde proloqui: *Veni amica mea, soror mea, sponsa mea; veni fide paratum à me tibi regnum.* Cui & ipsa corde respondit: *Dilecte mi, sponse mi; Ecce me!* Manet ergo cor humanum subinde loqui, & in voces abire. Sed cum miraculo inquires: non abnuo, verumtamen etiam illi sua vox, & quidem sine miraculo est; Vox inquam, amoris atque affectus pij, quâ cum DEO loquitur. Juxta illud Davidicum: *Eruclavit cor meum Verbum bonum.* Psal. 44. Postrema vox est *Operis*; de qua ita D. Cyprianus L. 2. de Martyr.: *Habent opera linguam suam; habent facundiam suam, etiam tacente lingua.* Hæc paucis de triplici illa voce, à qua olim in Orbe Judaico insonuit non solum ore sed æquè corde ac opere Magnus Baptista, imò insonuere rupes quoque, & nemora.

§ 3.
Joannes
fuit vox
Oris, Cor-
dis, & O-
peris Luc.
3. v. 3.

Primum ab *oris* voce; fuit enim *vox clamantis in deserto: parate viam Domini: rectas facite semitas ejus.* Ecce! quæ vox ab illius ore fluxit; quæ concio ad frequentem populum, dum esset *predicans Baptismum pœnitentiæ.* Quem ut Auditoribus persuaderet, ad vocem

oris addidit & *cordis* affectus, piósque motus, è quibus effervesceret cor, ebulliret, eruclaretque illud adversus obdurata capita, Lucæ. 3. *Genimina viperarum, quis ostendit vobis fugere à ventura ira? Vis aliam cordis vocem, eamque demissionis? audi quid de Christo dicat.* Marci I. v. 7. *Venit fortior me post me, cujus non sum dignus procumbens solvere corrigiam calceamenti ejus.* Vis & aliam fidei testem, atque indicem Messia? Excipe, quid de illo: *Ego Baptizavi vos aqua, ille baptizabit vos Spiritu Sancto.* Ecce *cordis* voces! Excipe & *operis*, simulque illud Evangelistæ: *factum est Verbum Domini super Joannem Zachariae filium.* Cur inquires, in deserto *factum*, ac non potius *dictum*? sanè *Verbum dicitur non fit.* Hic latet arcana quædam secretioris Mysterij ratio, quâ docemur Joannem non tam voce, quàm opere locutum. Et verè in Joanne loquebantur omnia. Solitudo, in quam se abdiderat, vox erat; vestitus è pilis camelorum & Zona pellicea circa lumbos ejus vox erat: Locustæ & mel sylvestre, quò edebat, vox erat: pœnitentia, quam subibat, & quò etiam alijs prælucebat, exemplum, vox erat. & hinc Evangelistæ calamo rectè dicitur: *factum est Verbum Domini super Joannem*, non autem *dictum*; quia magis incubuit illi *facere*, quàm *dicere.* Unde bene Chrysologus serm. 167. sic de Joanne: *Erat Joannes totus vox, non ore solum sed vultu, vestitu, toto corpore, totoque animo DEUM sonabat.*

Qualis vox olim in deserto Joannes erat, talem nos vult DEUS etiam habere modò in deserto hujus mundi; vult, ut simus vox *Oris*, alios ad bonum hortando, Christum confitendo &c. Verùm non tantùm *Oris*, sed vult, ut simus etiam *vox Cordis*, corde & opere illum diligen-

Marci I. v.
8.

Luc. 4. v. 2.

§ 4.
Homines
defacto in
mundi de-
fese
ri to ple-
que nuda
v ox Oris.

diligendo. Sed, proh! quàm pauci æmulantur Joannem! plerique enim philomelæ similes sunt, de quâ ille: *Vox, es, prætereâque nihil.* Vox, sed nuda oris tantum quales erant Pharisæi & Scribæ, de quibus Christus, Matth. 23. v. 2. *Dicunt, & non faciunt.* Quasi diceret, inquit Cornelius hic: *bene loquuntur, bene judicant, sancta docent, sed male vivunt, tum quia exemplo suo alios scandalizant, & ad violandam legem impellunt.* Contra ejusmodi inanes *Oris* voces, vox & verba Christi stant Matth. 7. v. 21. *non Omnis, qui dicit mihi: Domine, Domine, intrabit in Regnum Cælorum; sed, qui facit voluntatem Patris mei &c.* Consequenter & meam: Nam Patris & Filij eadem est voluntas; *Regnum enim Cælorum sola verborum officia non obtinet* (inquit S. Hilarius apud Cornel.) *de nostro est beata eternitas promerenda, præstandumque aliquid de proprio.* Unde S. Chrysostomus: *qui, inquit, non conversatur secundum verbum Christi, non intrabit in Regnum Cælorum.*

§ 5.
Deus vult
cor gestari
in humeris
ad indicandum,
ut si-
mus vox
Cordis &
Operis.

Romani veteres pro Nobilitatis insigni Cor aureum gestabant in pectore, quod nulli præterquam Nobili sanguine prognato licebat gestare. Vult & DEUS à Christianis ut electo & Nobiliori populo suo Cor gestari. Sed ubi? Respondet Jeremias 31. v. 21. *Dirige cor tuum in viam rectam.* Septuaginta Interpretes habent: *Da cor tuum in humeros.* In humeris, non in pectore, ut genuinæ Nobilitatis insigne, vult DEUS cor gestari. At nunquid Cordis locus est in pectore; cur ergo in humeris ferendum? Causam symbolicæ hujus gestationis reddit S. Hieronymus hic: *significavit DEUS, quod cogitationes & verba debent operibus conjungi.* Quod est tantundem, ac

si diceret: Christianus non debet solum esse vox Oris & Cordis, sed & operis. Putâssem hanc Hieronymi doctrinam sufficienter exprimendam fuisse, si cor electis dandum fuisset in Manus, prout S. Augustinus cum corde inflammato in dextera pingi solet. Verum profundius hic latet Mysterium, dum cor dare jubemur in humeros. Tandem ubi prius rationem inquisiero, cur Salvator post Petri ore tenus factam Confessionem, & manifestatum cordis amorem, & propter utrumque traditas ipsi claves, concionem habuerit, de cruce bajulanda. Ediderat Apostolorum Primicerius fidei suæ professionem ad Cæsaream Philippi, & Apostolorum Collegio præponi meruerat. *Tibi dabo claves.* Matth. 16. Cum ecce coepit, mox Dominus sermonem de abnegatione sui, & tollenda in humeros cruce instituere: *Si quis vult post me venire, abneget semet ipsum & tollat Crucem suam.* v. 24. Et paulò post v. 27. *Filius enim hominis venturus est &c. & tunc reddet unicuique secundum opera sua.* Cur confessioni Petri subjungit Salvator abnegationem, & ad hanc sequaces animat spe mercedis & fecuturæ retributionis? Potuissent cogitare Apostoli, & circumstantes Auditores, sufficere ad salutem, si quis corde credat & profiteatur ore Christum esse Filium DEI vivi. Ad hunc errorem præcavendum, instruendosque fideles, quod præter vocem Oris & Cordis, Operum insuper requiratur, subjunxit: *Si quis vult &c. tollat Crucem suam.* Crucem tollere, hoc enim verò est: *Cor dare in humeros;* seu: *vocem esse Operis.* *Verus amor, non nisi passionibus probatur,* S. Chrysol. serm. 18. Conceptus hic S. Chrysostomi est causam reddentis, Cur post Confessionem Fidei

subjungatur bajulatio Crucis: *Confessus erat Petrus Christum esse Filium DEI; nè autem ad salutem hoc sufficere putaret, adjunxit ad hoc opus esse sui abnegationem, & Crucis bajulationem.* Nè verò Crucis portatio plùs nimio Cor affligeret, ipse præmi loco recreavit addens: *Filius hominis reddet unicuique secundum opera ejus.* Quasi diceret: supremus Musices Magister, non delectatur, nec remuneratur solas voces *Oris*, nec solius *Cordis*; sed simul *voce operis.* *Opera enim illorum sequuntur illos.* APOC. 14. v. 13.

§ 6.

In deserto hujus mundi non desunt voces; sed ut plurimum pessimè sonantes vitiorum 1. Joan. 1. v. 19.

1. Joan. 5. v. 19.

Non est quidem in hoc mundi deserto defectus vocum operum, sed non parium S. Joannis; nempe *virtutum*, cujus concentu (teste Tullio) *nihil est suavius*; sed vitiorum aures Divinas ferientium, & pessimè sonantium, Habere enim & vitia, quibus mundus plenus est (*totus mundus in maligno positus est*) voces suas, planè indubitatum est; cum id sacræ paginæ & SS. Patres compluribus adstruant testimonijs. Sic apud Prophetam Jonam de Nive (Jonæ 2.) ejusque incolis peccatoribus queritur DEUS: *Malitia ejus ascendit coram me.* pro quo Septuaginta legunt: *Vox seu clamor malitiae ejus.* Et de Sodomitis, Genes. 18. *Clamor Sodomorum & Gomorrhæ multiplicatus est, & peccatum eorum aggravatum est nimis.* Quasi dicat: Peccata Sodomæ ita enormia sunt & impudentia (hoc enim teste Augustino clamor significat) ut ubicunque & publicè in omnium ore verferentur, adeoque fama (ut Vatablus legit) eorum per Angelos in Cælum sparsa ad me pervaserit. Quàm horrenda autem vox & clamor sit ille peccatorum, declarat David poenitens, Psal. 37. cum rugitu Leonis proferens: *Rugiebam à ge-*

mitu cordis mei. Porrò, quantò majora & enormiora sunt peccata, tantò enormiores edunt voces, ita ut celari & abscondi non possint. *Clamorem* (inquit S. August. L. 1. in Genes.) *solet ponere Scriptura pro tanta impudentia, ut nec vercundiâ, nec timore abscondantur.* Cujusmodi apud D. Thomam tria; in Catechismo P. Canisij quatuor ponuntur in Cælum clamantia peccata, sic per Antonomasiâ dicta: Homicidium nempe voluntarium, Sodomia, Oppressio pauperum, Operariorum merces defraudata. Nil quidem peccatoribus potius, quàm peccata occultare; nihilominus silente lingvâ clamant, & mirabiliter propalantur.

Stupendum est, quod Stengelius Noster refert. (a) Seniculus quidam Lucernæ Helvetiorum in hospitali jam longam ætatem vixit, ab omnibus habitus simplex & reclusus. Accidit aliquando, ut otiosus inter reliquos vetulos & vetulas præ foribus domûs hospitalis affideret, ut istis in more est. Ibi eis diversa, fabulantibus per longissimam Urbis plateam, horrificus descendit Molloffus demortui hominis caput ore ferens. Quo cane cum Capite conspecto tremor cunctos & horror invasit; sed canis imperterritus per mediam stantium, sedentiumque turbam irrupit, & seni jam septuagenario aut octogenario calvum cranium in sinum ponit, eoque relicto tacitus abit. Admirantur factum insolens omnes, & senem intuentes obstupescunt; qui & ipse consternatus surgit, palamque fateatur: ante 30. annos puerum à se studiosum in sylva vicina occisum, eò, quòd sperâset, se pecunias apud illum inventurum; sed non nisi tres cruciferos reperisse; corpus in fossam abjecisse: agnoscere autem caput

§ 7.
(a) Divinorum Judiciorum T. 4. l. 52. n. 2.
Vox peccatorum horrica

put occisi nunc ad se delatum; quia a puero ad DEL tribunal citaretur. Captus igitur, & in tam fera ætate capite plexus est, ut supplicio suo doceret: & mortuos, eorumque offensa vociferari & clamare. Ecce! hoc est, quod dixit Christus Hierosolymam ingressus, Lucæ 19. *Amen dico vobis, si hi tacuerint, lapides loquentur.* Pharisæis hoc dictum, volentibus turbæ Hebræorum festivum Osanna impedire. Idem tibi dictum puta sangvinarie parricida, sceleste fur, & inique raptor, turpissime Sodomita, pupillorum ac viduarum injuste Oppressor, si tua flagitia tu tacueris, lapides, elementa, bestię & irrationales creaturæ loquentur & divulgabunt, sicut divulgasse, passim in historijs legere est. Dicant, quod volunt pupillorum Præfides; Viduarum iniqui Oppressores; familiæ, & servorum, defraudatores, operariorum & Mercenariorum, Salarij seu debitæ Mercedis retentores: pallient, quantum possunt fraudes & injurias: aliena apud se vi retineant; illa tamen vel ex ipsa arca & crumena clamant, instantque: Cur me detines? cur me captivas, cum tua non sim, sed pauperum, quorum sudor & sanguis in me collectus adversum te bullit, non secus ac homines occisi cadaver ad præsentiam occisoris? Hoc namque

peccatum homicidij permagnum esse docet Divinus Sapiens, dum Ecclesiast. 34. ait: *Qui effundit sanguinem, & qui fraudem facit mercenario (addo ego, pupillo & viduæ:) fratres sunt.* Uterque enim vitam aufert alteri; ille percutiendo &c. iste negando, videlicet, media conservandæ vitæ necessaria; Unde fame, ærumnisque miseros sensim perire ac tabescere est necessum. Ecce (Jacobi 5.) *merces operariorum, qui messuerunt regiones vestras, quæ fraudata est à vobis, clamat: & clamor eorum in aures Domini Sabaoth introivit. Nonne lacrymæ viduæ (idem est de pupillis &c.) ad maxillam descendunt, & exclamatio ejus super deducentem eas? Ecclesiast. 35. à maxilla (pergit ille) ascendunt usque ad Cælum, & Dominus exauditor non delectabitur in illis.* Planè non delectabitur, sed, ut Rabanus loquitur, gravissimè offendetur, indignabitur, & puniet. Absit à Nobis, ut tales voces simus, sed qualis Joannes, virtutum omnigenarum, bonorumque & DEO placentium operum, quibus delectatur Sponsus. *Sonet vox tua in auribus meis: vox enim tua dulcis.* Cantic. 2. Ut in die illa audire mereamur dulcissimam vocem illam: *Venite Benedicti &c.* Matth. 25.

PRO-